

УДК: 327

Лункіна Т. І., д-р екон. наук, доцент
Казновська І. Д., здобувач вищої освіти
спеціальності фінанси, банківська
справа та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет

ВОЄННІ ДІЇ В УКРАЇНІ: ВПЛИВ НА СВІТОВІ РИНКИ

Воєнні дії в Україні негативно впливають на світову економіку (що своєю чергою постраждала від COVID-19), а особливо з негативними наслідками на країни, що розвиваються.

За останніми прогнозами конференції ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД), передбачається, що рівень світової економіки знизиться на один відсотковий пункт ВВП, через війну, яка серйозно порушує й без того продовольчі, енергетичні та фінансові ринки [1].

Наслідки війни в Україні відчуваються не лише в регіоні, а й у всьому світі через значний внесок регіону в постачання продовольства та енергії. Стосовно харчових продуктів існують проблеми виробництва та експорту: вони пов'язані зі зниженням доступності та зростанням цін. Ціни на імпорту продовольства (та енергоносіїв) вже досягли рекордного рівня, і здається неминучим, що вони продовжуватимуть зростати. Це матиме негативні наслідки, які можуть бути далекосяжними, але для бідніших і вразливих людей, вони будуть особливо важкими [1].

Варто зазначити, що постраждають, багато виробників харчових продуктів, особливо дрібні фермери, які не мають доступу до необхідних добрив і сільськогосподарських матеріалів, що збільшує ймовірність того, що поточні порушення на ринку можуть відчуті вже до 2023 року. Ця ситуація може погіршитися, якщо країни відреагують, заклавши продовольчі ринки,

викликаючи «ефект доміно» від торговельних обмежень та заборон на експорт із потенційно катастрофічними наслідками.

Україна є однією з житниць світу. Вона постачає на світовий аграрний ринок близько 36% світової соняшникової олії та зерна, 13% кукурудзи, 11% ячменя та 10% рапсу. Тому особливо тривожним є вплив військових дій на продовольчий фронт. Деякі країни особливо залежать від агропродовольчих товарів, які надходять з України. Наприклад, частка України – у відсотках від загального імпорту пшениці, кукурудзи, ячменю, рапсу, соняшникової олії та насіння – становить, 17% для Китаю, 10% для Індії, 9% для Нідерландів, 6% для Іспанії, 4% для Німеччини, 3% для Германії [1].

Крім цього, підвищення цін на продовольство, впливає на країни-імпортери, що також безпосередньо піддаються впливу через залежність від імпорту пшениці з України. Ціни на пшеницю та кукурудзу були дуже мінливими з початку війни, але все ще на 30% вище свого рівня на початку року [2].

Війна в Україні посилює тривалі порушення в глобальній логістиці та ланцюгах постачання, що сприяє подальшому підвищенню затримок у глобальній морській транспортній системі. Перевантаженість портів залишається основною причиною підвищених вантажних перевезень та жорстких ринкових умов у багатьох сегментах судноплавства. Незрозуміло, наскільки це призведе до скорочення постачання товарів з України, але торговельні обмеження, закриття повітряного простору, невизначеність підрядників та занепокоєння безпеки ускладнюють усі торгові шляхи, що проходять через Україну.

Також війна негативно вплине на глобальні авіап перевезення, а також на підвищення цін на повітряні вантажі, оскільки перевізники змушені приймати більш тривалі маршрути і витратити більше грошей на паливо.

Зростання цін на продукти харчування та паливо через війну вже прискорює інфляцію в багатьох країнах. Несприятливий вплив на розподіл

вразить найбільш вразливі верстви населення, оскільки вони, як правило, витрачають непропорційно високу частку свого доходу на їжу. Водночас країни, що залежать від імпорту палива та продовольства, відчують погіршення платіжного балансу та зростання валютного тиску [2].

Висока інфляція посилює тиск на посилення монетарної політики через підвищення процентних ставок. Однак короткострокові дислокації, спричинені війною, та потенційні фінансові безлади можуть призвести до того, що центральні банки відкладають посилення, а замість цього ще більше збільшують надання ліквідності. У цьому сценарії може виникнути «подвійна стратегія» забезпечення ліквідності у формі купівлі облігацій разом із вищими процентними ставками. Зростання боргового тягаря, зростання витрат на зміну клімату та постійні наслідки пандемії та шоки цін на сировину явно збільшують ризик боргової кризи в країнах, що розвиваються [2, 3].

Отже, можемо зробити висновки, що не тільки Україна зазнає певних втрат у війні, а й і світ відчуває це на собі. Продовольча, енергійна та економічна кризи стають великим тягарем, як для високорозвинених, так і для слаборозвинутих країн. Задля уникнення важких наслідків, світ повинен зреагувати та запровадити поетапні, ефективні інструменти для врегулювання політичних та економічних питань.

Література

1. The impact on trade and development of the war in Ukraine. United nations conference on trade and development. 16 March 2022. URL : https://unctad.org/system/files/official-document/osginf2022d1_en.pdf (дата звернення: 31.05.2022)
2. Global Impact of war in Ukraine on food, energy and finance systems. Brief n.1. 13 April 2022. URL : <https://news.un.org/pages/wp-content/uploads/2022/04/UN-GCRG-Brief-1.pdf> (дата звернення:31.05.2022).

3. Д. Карусо, А. В. Бурковська, Т. І. Лункіна, А. І. Бурковська Assessment of the Monetary Policy Influence of the National Bank of Ukraine on the Food Security of the State. Облік і фінанси. №4 (90). 2020.С. 45-51.

УДК 330

Puzyrova Polina

Ph.D. in Economics, Associate Professor,

Kyiv National University of Technologies and Design,

Borysova Karina

Kyiv National University of Technologies and Design

STATE OF DEVELOPMENT OF THE FINANCIAL SYSTEM OF UKRAINE IN THE CONDITIONS OF WAR

Recently, considerable attention has been paid to the issues of post-war reconstruction of Ukraine, including the sources of resources that can be used in this process. According to national and international expert institutes, Ukraine's GDP losses in 2022 due to Russia's military aggression could range from 30% to 50%. In absolute terms, prices in 2021 will correspond to 1.6-2.7 trillion hryvnias (56-92 billion US dollars) of "unproduced" products during the year. In addition, the material damage due to large-scale destruction of infrastructure and civilian facilities is estimated at 500 to 1000 billion US dollars [1].

Restoring Ukraine's GDP to pre-crisis levels will require attracting international funding from Ukraine is economic reconstruction funds and intensifying fiscal and monetary instruments to restore investment processes in Ukraine. According to experts, the total needs for financing the recovery of Ukraine's economy will be about 1 trillion US dollars [2].